

Uppföljande granskning 2025

PwC har på uppdrag av oss förtroendevalda revisorer genomfört en uppföljande granskning av två tidigare genomförda granskningar, rörande upphandling och inköp respektive framtidens äldreomsorg.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av upphandling och inköp samt att socialnämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av framtidens äldreomsorg.

Rapporten har varit föremål för sakavstämning.

För revisorerna

Thomas Arctaedius
Ordförande

Vallentuna, datum enligt elektronisk signatur

Distribution av Uppföljande granskning 2025

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

Kommundirektör

Ekonomichef

Revisionens hemsida

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	THOMAS ARCTAEDIUS
ORGANISATION:	Vallentuna Revisorer
TID:	2026-02-26 13:08:26 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_d83d7c370d9ea8aef8279bb19ebd54d5

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2026-02-26 13:08:32 +01:00
Ref: 304263SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Uppföljande granskning

Vallentuna kommun

Revisionsrapport

Februari 2026

Innehållsförteckning

Inledning	3
Granskningsresultat	5
Granskning av framtidens äldreomsorg	5
Granskning av upphandling och inköp	9
Revisionell bedömning	14

Inledning

Bakgrund

Revisorerna i Vallentuna kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag på åtgärder som bör genomföras. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del av revisionens arbete är därför att följa upp tidigare genomförda granskningar för att se om åtgärder vidtagits med anledning av dessa och om den granskade organisationen beaktat noterade brister, synpunkter och förslag.

Det är av vikt att följa upp de granskningar revisorerna gjort under senaste åren. Genom att regelbundet följa upp genomförda granskningar ges svar på om åtgärder med anledning av revisorernas kritik och rekommendationer har tagits i beaktande. Uppföljningen kan till exempel genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning, och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Revisorerna har beslutat att genomföra en uppföljning av två tidigare genomförda granskningar, rörande upphandling och inköp respektive framtidens äldreomsorg.

Syfte och frågeställningar

Syftet med granskningen är att bedöma om granskade nämnder vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

Granskningen har sin utgångspunkt i följande revisionsfrågor:

- Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?
- Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Avgränsning

Granskningen avser uppföljning av ett urval av granskningar genomförda åren 2022. Totalt görs en uppföljning av två granskningar:

- Granskning av framtidens äldreomsorg (2022)
- Granskning av upphandling och inköp (2022)

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallag (2017:725) 6:6
- Revisionsrapport/er: Granskning av framtidens äldreomsorg, PwC, 2022, Granskning av upphandling och inköp, 2022

Metod

Granskningen har skett genom följande metod:

- Genomgång av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder som angetts i lämnade revisionsrapporter och tillhörande missivbrev, samt genomgång och granskning av yttranden som revisorerna erhållit.
- Inhämtande av lägesbeskrivningar för respektive granskning genom utskick av skriftliga frågor till respektive förvaltning samt genomgång av svar. Kompletterande intervjuer har genomförts med:
 - Socialchef
 - Strateg äldreomsorg
 - Upphandlingschef
 - Upphandlare med ansvar för kommunens direktupphandlingar
 - Avtalscontroller
- Inhämtande av kompletterande underlag för granskning och verifiering av genomförda åtgärder och utveckling samt övrig materialinsamling nödvändig för att fånga statusen för respektive granskning. Dokumentstudier och genomgång av relevanta protokoll, beslut och handlingar.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Granskning av framtidens äldreomsorg

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun genomförde PwC år 2022 en granskning av framtidens äldreomsorg. Utifrån genomförd granskning lämnades bedömningen att socialnämnden inte helt har säkerställt ett ändamålsenligt arbete avseende framtidens äldreomsorg och att nämndens kontroll av området inte helt är tillräcklig.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Iakttagelser

De förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun har 2022-11-03 överlämnat revisionsrapport "Granskning av framtidens äldreomsorg" med tillhörande missiv till socialnämnden.

Socialnämnden har vid sammanträdet 2023-02-21 § 26 behandlat granskning av framtidens äldreomsorg. I nämndens svar på granskningen framgår att socialförvaltningen delar bedömningen att det vore välkommet med ett övergripande styrdokument på äldreområdet för att kunna möta framtidens äldreomsorg och de behov och utmaningar som förutspås. Socialförvaltningen önskar emellertid en bredare ansats rörande framtidens äldreomsorg som också innefattar en analys gällande omställningen till nära vård som pågår nationellt och har börjat ta form i Vallentuna kommun. Socialförvaltningen föreslår att Socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att utarbeta en uppdragsbeskrivning för framtagande av en äldreplan för socialnämnden i Vallentuna kommun. Nämnden beslutade att ge socialförvaltningen i uppdrag att utarbeta en uppdragsbeskrivning och tidsplan för utarbetandet av en äldreplan för socialnämnden i Vallentuna kommun. Uppdragsbeskrivningen ska presenteras för socialnämnden senast i juni 2023.

Bedömning

Ja.

Bedömningen baseras på att socialnämnden har besvarat revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Iakttagelser

Som nämnts i tidigare avsnitt beslutade socialnämnden i samband med behandling av granskning av framtidens äldreomsorg att ge socialförvaltningen i uppdrag att utarbeta en uppdragsbeskrivning och tidsplan för utarbetandet av en äldreplan för socialnämnden i Vallentuna kommun.

Uppdragsbeskrivningen skulle presenteras för socialnämnden senast i juni 2023. Vid sammanträdet 2023-06-20 § 76 behandlade nämnden uppdragsdirektivet. I uppdragsdirektivet framgår bland annat att Vallentuna kommun har en högre andel äldre än genomsnittet för Stockholms län. Åldersgruppen 85 år och äldre förväntas fördubblas under de närmaste åren, från cirka 600 personer år 2021 till cirka 1 200 personer år 2030. Det kommer innebära en väsentlig ökning av äldreomsorgens volym eftersom majoriteten av dem som har äldreomsorg är i åldern 80–95 år, med en topp i åldrarna 85–89 år. Behoven av såväl kommunal hälso- och sjukvård som omsorgsinsatser kommer därför att öka. Vidare framgår att syftet med äldreplanen är att ge socialnämnden ett konsoliderat beslutsunderlag och sammanhållen riktning vad gäller framtida behov av lokaler och bostäder, kompetensförsörjning, kompetensutveckling, insatsernas utformning, digitalisering och välfärdsteknik. Socialnämnden beslutade vid sammanträdet att:

- godkänna förvaltningens förslag om uppdragsbeskrivning för framtagande av en äldreplan för Vallentuna kommun
- ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en äldreplan för Vallentuna kommun i enlighet med uppdragsbeskrivningen och återredovisa den under hösten 2024
- så få personal som byts vid vård inom hemtjänsten och vården, dvs ökad kontinuitet så att kunden känner igen den som kommer.

Förvaltningen har 2023-12-21 fastställt projektplan för äldreplan 2024–2034. I projektplanen framgår bland annat uppdragsdirektiv, organisation, tidplan, metod och genomförande och ekonomi. Arbetet med framtagande av en äldreplan har bestått av två delar, en nulägesbeskrivning och en strategisk del.

Vid sammanträdet 2024-11-19 § 91 beslutade socialnämnden att anta äldreplanen samt att ge förvaltningen i uppdrag att planera för, genomföra och återrapportera rekommendationerna i äldreplanen. Nulägesbeskrivningen presenterades för socialnämnden 2024-05-21 § 32 i form av en delrapport. Nulägesbeskrivningen framgår av kapitel tre till nio i äldreplanen. I nulägesbeskrivningen framgår bland annat prognos för befolkningsutveckling i Vallentuna kommun för år 2024–2033, befolkningen i kommunens delområden 65 år och äldre, beskrivning av kommunens insatser inom äldreomsorgen samt information om lokalresursplan 2025–2034 för socialförvaltningen. Kommunen beräknas stå inför ett överskott av antal platser inom särskilt boende för äldre (SÄBO) från år 2026 och fram till 2033. Störst överskott på platser beräknas det bli år 2028 med nära 70 platser.

Boendeplaneringen uppges därför bli en viktig fråga att följa noggrant de kommande åren för att skapa balans mellan tillgång och efterfrågan. Kommunen har möjlighet att köpa korttidsplatser externt i andra kommuner genom ett ramavtal, om det för tillfället är fullt på kommunens eget korttidsboende. Vidare framgår att planering av dagverksamheten är en viktig fråga att följa noga för att skapa balans mellan tillgång och efterfrågan. Vid intervju framgår att det ska öppnas en ny dagverksamhet i kommunen under

maj 2026, där en förskoleverksamhet görs om till dagverksamhet utifrån förändringar i demografin. De intervjuade beskriver att Vallentuna kommun har haft en driftentreprenad på ett SÄBO sedan 2014. Avtalet har inte förlängts för de två sista åren och hyresavtalet har sagts upp. De 40 platserna på driftentreprenaden kommer att avvecklas under året och 60 nya platser öppnar i år på ett nyöppnat SÄBO. Ett annat SÄBO planerades att öppna under 2027–2028 men färdigställandet har skjutits upp till 2029, för att minska risken att Vallentuna kommun står med tomhyror för platser som inte kommer behövas inom en snar framtid.

Som nämnts tidigare beslutade nämnden om ökad kontinuitet i hemtjänsten i samband med beslut om äldreplanen. I äldreplanen framgår att det pågår ett arbete inom den kommunala hemtjänsten med att förbättra personalkontinuiteten. Under våren år 2024 genomfördes en omorganisation inom hemtjänsten för att skapa mindre geografiska team och mindre personalgrupper som ett led i att förbättra personalkontinuiteten. Vid intervju framgår att resultat från brukarundersökningen har blivit bättre inom hemtjänsten och att personalkontinuiteten har förbättrats.

I äldreplanen lyfts kompetensförsörjningen som en central utmaning för äldreomsorgen i och med den demografiska utvecklingen och att det är en väsentlig fråga för äldreplanen. I avsnitt 11 Förslag till strategiska utvecklingsområden återfinns flera förslag med bäring på kompetensförsörjning, bland annat att ett beslutsunderlag som är heltäckande inom kompetensförsörjningsområdet upprättas i samverkan med personalavdelningen, införa yrkesrollen serviceassistent och att socialförvaltningen utvecklar ett långsiktigt, behovs- och individanpassat och hållbart kompetensutvecklingsprogram. Vid intervju framgår att det pågår ett arbete med att ta fram en kompetensförsörjningsplan. Vidare framgår att i samband med framtagandet av äldreplanen startade socialförvaltningen en kompetens- och bemanningsenhet som skötte bemanningen av alla vikarier inom förvaltningen. Nu är enheten lyft till kommunövergripande nivå. Vidare framgår att rollen som serviceassistent har inte varit aktuell att införa för att de har i dagsläget bra med kompetens på kommunens äldreboenden. Rollen som serviceassistent kan bli aktuell att införa längre fram om det blir svårare att bemanna med rätt kompetens.

Vidare framgår av äldreplanen i avsnitt 10 Pågående utvecklingsprojekt att införandet av välfärdsteknik och digitalisering sker med stöd av *Socialnämndens digitaliseringsplan*. Planens inriktning är ”digitalt först”, vilket innebär att det alltid ska övervägas om det finns digitala lösningar eller hjälpmedel som kan ersätta förlegade eller ineffektiva metoder och arbetssätt alternativt skapar kundnytta. I avsnitt 11 framgår att ett utvecklingsområde är att stärka implementeringen av välfärdsteknik där socialförvaltningen ska satsa på en effektiv metod för förändringsledning och skapa förutsättningar för verksamheterna att lyckas med förändringsarbetet och bidrar till att minska medarbetarnas skepsis mot förändringen och öka engagemanget inom organisationen. Vid intervju framgår att Vallentuna kommun var en av de första kommunerna i Stockholmsregionen som började med en undersköterska som träffar kunder digitalt via en surfplatta. Undersköterskan har deltagit på en gymnasieämbessa för att attrahera sökande till vård- och omsorgsprogrammet och visa en annan sida av yrket som undersköterska. De intervjuade beskriver att det har skett en rejäl minskning i antal sökande till vård- och

omsorgsprogrammet i Stockholmsregionen. Vidare framgår att det pågår väldigt många digitaliseringsinitiativ inom äldreomsorgen, bland annat pågår ett arbete med att byta ut plattformen för trygghetslarm så att det ska bli tryggare att koppla på den sociala dokumentationen. Vallentuna kommun har även ett välfärdsbibliotek där seniorer kan låna tekniska hjälpmedel för att testa hur de fungerar.

I äldreplanen föreslås att äldreplanen ska förvaltas och verkställas genom socialförvaltningens projektkontor. Socialförvaltningens ledningsgrupp beslutar om prioriteringar och genomförande av utvecklingsområdena. De identifierade utvecklingsområdena i äldreplanen föreslås följas upp inom ramen för kommunens budget/- och verksamhetsuppföljning. Detta för att inte skapa ett parallellt system för uppföljning vid sidan om kommunens ordinarie uppföljningssystem. Vid intervju framgår att nämnden får återkopplingar på nämndsmöten då och då. Förvaltningen lyfter om de informerar om något som ingår i äldreplanen så att nämnden blir påmind om äldreplanen.

Bedömning

Ja.

Bedömningen baseras på att socialnämnden har genomfört de synpunkter och förslag på åtgärder som lämnats i granskning av framtidens äldreomsorg.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Att upprätta beslutsunderlag som är heltäckande inom området, dvs. att analyser som beslutsunderlag åtminstone omfattar kompetensförsörjning, digitalisering samt utbud av boenden.	Rekommendationen är genomförd. I arbetet med framtagande av äldreplanen har förvaltningen upprättat beslutsunderlag som är heltäckande inom området.
Att nämnden, baserat på genomförda analyser, upprättar en plan/strategi som tydligt visar inriktningen för arbetet med äldreomsorgen på lång sikt.	Rekommendationen är genomförd. Nämnden har beslutat om uppdragsdirektiv för framtagandet av en äldreplan. Nämnden har utifrån genomfört uppdrag sedan fattat beslut om en äldreplan som tydligt visar inriktningen för arbetet med äldreomsorgen på långt sikt.

Att nämnden fastställer direktiv för hur, när och i vilken omfattning arbetet med framtidens äldreomsorg ska följas upp till nämnden.	Rekommendationen är genomförd. I äldreplanen framgår hur, när och i vilken omfattning arbetet med framtidens äldreomsorg ska följas upp till nämnden.
---	---

Granskning av upphandling och inköp

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun genomförde PwC år 2022 en granskning av kommunens inköp och upphandlingar. Den samlade bedömningen av granskningen var att kommunstyrelsen inte helt har säkerställt en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

lakttagelser

De förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun har 2023-01-12 distribuerat revisionsrapport "Granskning av kommunens inköp och upphandlingar" med tillhörande missiv till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har behandlat revisionsrapporten vid sammanträdet 2023-09-18 § 132. I kommunstyrelsens svar på revisionsrapporten framgår svar på samtliga rekommendationer.

Bedömning

Ja.

Bedömningen baseras på att kommunstyrelsen har besvarat revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

lakttagelser

I kommunstyrelsens yttrande på granskning av kommunens inköp och upphandlingar framgår att kommunstyrelsen håller med i revisionens synpunkter avseende rekommendation "*Överväga att förtydliga roll- och ansvarsfördelningen för upphandlingsenheten i styrdokument*" och ska se över styrdokumentet *Policy för inköp och upphandling* under 2023/2024. Kommunstyrelsen delar även revisionens synpunkter avseende rekommendationen "*Säkerställa att styrdokumenterna är aktualiserade. Att styrdokument hålls uppdaterade är viktigt med avseende på kontinuerliga*

ändringar av lagar och för att minska risken av personbundenhet". Policy för inköp och upphandling har reviderats av kommunfullmäktige senast 2024-09-02 § 102.

I inkomna skriftliga svar från förvaltningen framgår att upphandlingsenhetens befogenheter har förtydligats i *Kommunstyrelsens delegationsordning* (reviderad av kommunstyrelsen senast 2025-11-17 § 160) samt i tillhörande bilaga till kommunstyrelsens delegationsordning gällande verkställighet (reviderad senast av kommunstyrelsen 2025-11-17 § 160). Alla upphandlingar mellan 100 tkr-700 tkr har centraliserats och genomförs nu tillsammans med beställare av en upphandlare på upphandlingsenheten. Ansvarig upphandlare har varit anställd i cirka ett år och tjänsten är en resursutökning av upphandlingsenheten. Arbetssättet finns dokumenterat i *Rutin vid direktupphandling* (fastställd av kommunledningsgruppen 2025-03-12). Då dessa direktupphandlingar tidigare skulle genomföras av förvaltningarnas inköpssamordnare har även rollerna inköpssamordnare och behöriga beställare reviderats, vilket även finns dokumenterat. Inköpssamordnare ska vara förvaltningens kontakt-/talesperson i inköps- och upphandlingsfrågor, vara en länk mellan upphandling och beställare/verksamhet, ha kännedom och hålla sig uppdaterade om aktuella avtal samt regelbundet följa upp inköpsstatistiken på förvaltningen tillsammans med upphandlingsenheten. Behöriga beställare avseende E-handel kontrollerar leverans och faktura på beställningar via E-handel, hanterar avvikelser på beställningar via E-handel samt framför synpunkter och önskemål på nya avtal till upphandlingsenheten.

Upphandlingsenheten har sedan den tidigare granskningen tagit fram en processkarta för att förtydliga vem som gör vad under en upphandlingsprocess. Processkartan återfinns på intranätet, går igenom vid utbildningar och startmöte med beställare vid en ny upphandling. Vid intervju framgår att förändringar för inköpssamordnare och behöriga beställare har tagits upp i kommunledningsgruppen, kommunicerats via e-post ut till alla förvaltningschefer samt till alla inköpssamordnare. Informationen har även lagts ut på kommunens intranät. Vidare framgår att de intervjuade upplever att ansvarsfördelningen har blivit mycket tydligare, särskilt utifrån att en upphandlare gör alla direktupphandlingar. Det har blivit tydligare för förvaltningarna vem de ska vända sig till. Upphandlingsenheten har en funktionsbrevlåda där det går att vända sig med frågor om de inte vet vem de ska vända sig.

Vad gäller rekommendationen "*Säkerställa att en systematisk återkoppling/återrapportering genomförs gällande information om pågående avtal till upphandlingsenheten. Som en del i arbetet bör det även säkerställas att informationen tas tillvara på och används i syfte att förbättra inköps- och upphandlingsarbetet*" framgår av kommunstyrelsens yttrande att styrelsen delar revisionens synpunkter. Vidare framgår att upphandlingsenhetens roll är att stötta och styra förvaltningarna i avtalsuppföljningsarbetet. Vidare framgår att under hösten 2023 görs en riktad insats för att implementera ett systematiskt arbetssätt i avtalsuppföljningssystemet Decimalen (vid tid för uppföljande granskning används inte längre det avtalsuppföljningssystemet). I skriftliga svar från förvaltningen framgår att sedan ett år tillbaka har upphandlingsenheten en avtalscontroller. Efter diskussioner internt och genom benchmarking har de landat i hur de ska arbeta för att säkerställa en systematisk

avtalsuppföljning. Detta innebär ett nytt arbetssätt där även upphandlarna kommer att involveras i avtalsuppföljningen. Initialt börjar de med detta arbetssätt på kommunens ramavtal. Arbetssättet kommer att prövas ett tag innan de fastställer rutinen i kommunens ledningsgrupp. För granskningen har dokumentet *Översiktlig avtalsuppföljning – ramavtal* erhållits som beskriver hur avtalsuppföljning ser ut gällande ramavtal. Det finns även en framtagna checklista för ramavtal som ska skickas till avtalscontroller.

I skriftliga svar från förvaltningen framgår vidare att under våren 2025 har Vallentuna kommun bytt upphandlingssystem. I det nya upphandlingssystemet utvecklar företaget som tillhandahåller systemet en avtalsuppföljningsmodul där Vallentuna kommun är delaktiga och kommer med förslag på hur den ska byggas för att främja en systematisk avtalsuppföljning. När modulen är klar kommer det att underlätta rapportering av avvikelser på leveranser med mera då alla anställda i kommunen har tillgång till avtalsuppföljningsmodulen. Fram tills att modulen är klar kommer avtalscontroller att skapa en kanal i Teams för varje ramavtalsupphandling där dokumentation sparas avseende avtalsuppföljning.

För rekommendationen *"Fortsätta med arbetet att säkerställa en hög avtalstrohet. Rekommendationen innefattar särskilt att fakturor är tillräckligt specificerade, med anledning av att brister kopplat till detta uppmärksammas i kommunens interna kontroll."* framgår av kommunstyrelsen yttrande att de regelbundna avstämningarna med förvaltningarna avseende leverantörs- och avtalstrohet fortsätter. Inköpscontrollern kommer att lägga in prislister på produkter i kommunens inköpsanalyssystem för att kunna se avvikelser på inkomna fakturor. När det gäller inköp av tjänster kommer regelbundna stickprovskontroller genomföras. Resultaten på genomförda kontroller återkopplas sedan till berörda kvalitets- och avtalsansvariga samt dokumenteras i Decimalen. I skriftliga svar från att ett nytt inköpsanalyssystem är inhandlat där målet är att kunna mäta avtalstroheten och inte bara som nu, leverantörstroheten. Fokus på att öka antalet avtal i E-handel för att undvika köp utanför avtal. Arbetssättet med att upphandlingschef, inköpscontroller och numera även avtalscontroller träffar respektive förvaltning tre gånger per år fortsätter då de bland annat går igenom hur leverantörstroheten ser ut. Vid intervju framgår att det är svårt att mäta avtalstrohet på grund av tekniska problem. För att kunna mäta avtalstrohet behöver fakturor innehålla avtalsnummer och det kan vara problem för leverantörer att lägga in avtalsnummer i fakturor. Det är möjligt att göra stickprov på avtalstrohet. Vidare framgår vid intervju att vid möten med förvaltningarna ser upphandlingsenheten om de har gjort något inköp som inte matchar mot något avtal. Vid ett tillfälle identifierades att en verksamhet köpt mycket utanför ramavtal. Det ledde till en diskussion med verksamheten där upphandlingsenheten informerade om LOU och vikten av avtal vilket uppges ha lett till goda resultat.

Gällande rekommendationen *"Överväga att följa upp intern kundnöjdhet samt antalet leverantörer som lämnar anbud i uppföljningsarbetet i syfte att ytterligare förbättra upphandlingsarbetet."* framgår av kommunstyrelsens yttrande att styrelsen håller delvis med. Vidare framgår att upphandlingsenheten kan utveckla och förbättra erfarenhetsåterföringen med beställare efter varje avslutad upphandling.

Kommunstyrelsen deltar sedan tre år tillbaka i NUI (nöjd upphandlingsindex) där kommunen löpande får återkoppling på vad leverantörerna anser att kommunen gör bra samt vad som kan förbättras under upphandlingsprocessen. I skriftliga svar från förvaltningen framgår att NUI ligger på 71.2 (plats 8 av 104 deltagande kommuner). Vid intervju framgår att antalet leverantörer som lämnar anbud i uppföljningsarbetet följs upp med jämna mellanrum i och med att upphandlingsenheten skickar in underlag till NUI-mätningen. Upphandlingschef deltar två-tre gånger per år på teknik- och fastighetsutskottet och redovisar genomförda upphandlingar och hur många anbud de fått in per upphandling. De intervjuade hoppas att det framöver kommer att utvecklas en sådan funktion där det lätt går att sammanställa antal anbud per upphandling i upphandlingssystemet. Vid intervju framgår vidare att intern kundnöjdhet följs upp genom att upphandlingschef får återkoppling från andra förvaltningar, både på vad som fungerar bra och om något behöver utvecklas. Vidare framgår att det finns ingen kutym på att mäta intern kundnöjdhet i någon förvaltning och därför mäts inte det systematiskt.

För rekommendationen "*Säkerställa att motivering av tilldelningsbeslut av direktupphandlingar systematiskt dokumenteras.*" framgår av kommunstyrelsens yttrande att åtgärder har vidtagits. Vidare framgår att upphandlingsenheten har tagit fram en dokumentationsmall för att säkerställa att rätt information dokumenteras vid direktupphandlingar. Mallen togs i bruk i mitten av februari 2023 då den nya rutinen gicks igenom under ett inköpssamordnarmöte. Rutinen med dokumentationsmallen vid direktupphandlingar kommer att ingå i *Rutin vid direktupphandling* när den revideras under 2023/2024. *Rutin vid direktupphandling* är publicerad på intranätet. I kommunstyrelsens internkontrollplan för 2023 granskas att den nya rutinen avseende dokumentation vid direktupphandlingar efterlevs. Kontrollmomentet återfanns även i kommunstyrelsens internkontrollplan för år 2024. I helårsuppföljningen av internkontrollplanen för år 2024 visade granskning 1 att alla direktupphandlade avtal inte var dokumenterade tillsammans med den mall som tagits fram. Granskning 2 visade att alla genomförda direktupphandlingar var dokumenterade enligt den mall som ska användas.

Gällande rekommendationen "*Säkerställa att anmälan till inköpscontrollern gällande köp mellan 50 tkr - 100 tkr fungerar enligt kommunens riktlinjer.*" framgår av kommunstyrelsens yttrande att enligt upphandlingsreglerna ska myndigheter dokumentera upphandlingar vars värde överstiger 100 tkr. Socialförvaltningen har valt att även dokumentera köp mellan 50 tkr – 100 tkr. För att säkerställa att anmälan av inköp mellan 50 tkr - 100 tkr görs till inköpscontroller har detta moment tydliggjorts i socialförvaltningens processkartläggning. I reviderad *Rutin för direktupphandlingar* framgår inte längre att anmälan ska göras till inköpscontroller. Det framgår att direktupphandlingar under 100 tkr får genomföras efter godkännande av ansvarig chef

Vid intervju framgår att jämfört med den tidigare granskningen har kommunens inköps- och upphandlingsarbete stort fokus på avtalsuppföljningen. Upphandlingsenheten tar större ansvar under ramavtalstiden. Avtalscontroller har övergripande strategiskt ansvar. Upphandlarna hjälper till med avtalsuppföljningen samt de som arbetar med upphandlingar på förvaltningarna. Upphandlingsenheten har stort fokus på att minska välfärdsbrott och att säkerställa att det inte kommer in oseriösa aktörer. Den

förändring som de intervjuade upplever har störst effekt på verksamheten är att centralisera direktupphandlingarna på 100–700 tkr. Upphandlingsenheten avlastar även förvaltningarna vid avrop från Adda Inköpscentral och Stockholms Inköpscentral.

Bedömning

Ja.

Bedömningen baseras på att kommunstyrelsen har genomfört de synpunkterna och förslag till åtgärder som lämnats i granskning av upphandling och inköp.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Överväga att förtydliga roll- och ansvarsfördelningen för upphandlingsenheten i styrdokument.	Rekommendationen är genomförd. Roll- och ansvarsfördelningen för upphandlingsenheten har förtydligats i styrdokument.
Säkerställa att en systematisk återkoppling/återrapportering genomförs gällande information om pågående avtal till upphandlingsenheten. Som en del i arbetet bör det även säkerställas att informationen tas tillvara på och används i syfte att förbättra inköps- och upphandlingsarbetet.	Rekommendationen är genomförd. En avtalscontroller är anställd sedan 1 år tillbaka som har strategiskt ansvar för avtalsuppföljningar. Upphandlingsenheten genomför även regelbundna uppföljningar med respektive förvaltning för att förbättra inköps- och upphandlingsarbetet.
Säkerställa att styrdokumenterna är aktualiserade. Att styrdokument hålls uppdaterade är viktigt med avseende på kontinuerliga ändringar av lagar och för att minska risken av personbundenhet.	Rekommendationen är genomförd. Styrdokument har reviderats och aktualiserats.
Fortsätta med arbetet att säkerställa en hög avtalstrohet. Rekommendationen innefattar särskilt att fakturor är tillräckligt specificerade, med anledning av att brister kopplat till detta uppmärksammas i kommunens interna kontroll.	Rekommendationen är genomförd. Arbetet med att säkerställa en hög avtalstrohet sker främst genom regelbundna uppföljningar med respektive förvaltning. Avtalstrohet kan även mätas genom stickprov. Inköpscontroller kan se avvikelser på fakturor. Stickprovskontroller genomförs som återkopplas till berörda.

<p>Överväga att följa upp intern kundnöjdhet samt antalet leverantörer som lämnar bud i uppföljningsarbetet i syfte att ytterligare förbättra upphandlingsarbetet.</p>	<p>Rekommendationen är genomförd. Förvaltningen följer inte systematiskt upp intern kundnöjdhet utifrån att det inte är kutym att göra det inom förvaltningarna. Däremot följs intern kundnöjdhet upp via återkoppling till upphandlingschef. Antalet leverantörer som lämnar bud i uppföljningsarbetet följs upp kontinuerligt i samband med NUI-mätningar.</p>
<p>Säkerställa att motivering av tilldelningsbeslut av direktupphandlingar systematiskt dokumenteras.</p>	<p>Rekommendationen är genomförd. Direktupphandlingar mellan 100–700 tkr har centraliserats och rutiner för arbetet är framtagna.</p>
<p>Säkerställa att anmälan till inköpscontrollern gällande köp mellan 50 tkr och 100 tkr fungerar enligt kommunens riktlinjer.</p>	<p>Rekommendationen är genomförd. Arbets sättet gäller endast för socialförvaltningen. I reviderad Rutin för direktupphandlingar framgår inte längre att anmälan till inköpscontroller ska göras gällande köp mellan 50 tkr och 100 tkr.</p>

Revisionell bedömning

PwC har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun, genomfört en uppföljande granskning av fördjupade granskningar under 2022. Syftet har varit att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av upphandling och inköp samt att socialnämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av framtidens äldreomsorg.

2026-02-26

Henrik Fagerlind

Johanna Larsson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org. nr 556029–6740) (PwC) på uppdrag av Vallentuna kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.